

Innhold

Innledning	1
Bildeanalyse fra s.6-30.....	3
Forhåndsinformasjon før reisen	9
Sesonal attractions	11
Amusements.....	13
Diverse Informasjon.....	14
Brief History of Japan.....	17
Places of interest	19
Konklusjon.....	21
Litteraturliste.....	22

Figurer

Fig. 1. Japan Travel Bureau. Tokyo, Nijubashi. Japan, the Pocket Guide, 7. Tokyo: Japan Travel Bureau, 1955. Side 4

Fig. 2. Japan Travel Bureau. A Residence. Japan, the Pocket Guide, Tokyo: Japan Travel Bureau, 1955. Side 6

Fig. 3. Japan Travel Bureau. Around the Inland sea. Japan, the Pocket Guide, 26-27. Tokyo: Japan Travel Bureau, 1955. Side 8

Innledning

“Traveling is education leading to friendship. We sincerely hope that this book will serve as the nearest thing to this sort of education”.¹

Jeg skal her gjør en analyse av reiseguiden “*Japan: a pocket guide*” fra 1955 i forhold til hvordan den presenterer Japan som turistdestinasjon etter krig og okkupasjon til USA. Jeg vil først gjøre en bildeanalyse av forside illustrasjonen og et utvalg av fotografier som blir brukt som innledning til guiden i de første 30 sidene. Jeg skal så ta for meg bokens Del 1 og 2 som presenterer den reisende med forhåndsinformasjon som er verdt å vite innenfor flere områder, som helligdager, mat, og landets historie. Til sist skal jeg se på delen om “places of interest”, da om områdene guiden trekker frem som sentrale og turistattraksjonene de vektlegger og beskriver.

Det første av boka jeg skal ta for meg er en bildeanalyse av forsiden og bildene presentert i starten (side 6-30). Dette er det første leseren blir møtt med og er den visuelle representasjonen av landet som Japan Travel Bureau ønsker å presentere. Den viser steder, landskap, opplevelser, kunst, natur og kultur de har vektlagt som særdeles viktig for å bli representert visuelt. Her får leseren et innblikk i de mange forskjellige typer områdene som finnes i landet, fra Kyushu i sør til Hokkaido i nord. Motivene og presentasjonen er valgt ut ifra det som vil appellere mest til det amerikanske publikumet, da ved å for eksempel vise kjente syn som teletårn, en kirke, og et finanssenter, sidestilt med tradisjonelle japanske templer, hus, og pagodaer som skiller seg ut fra det den reisende er vant til i hjemlandet.

I min andre del ser jeg på teksten som utgjør de 2 første delene av boka, General Information og Brief History of Japan. General Information gir den reisende informasjon om flere aspekter av Japan med et fokus på kultur og natur. Her går de detaljert gjennom årstidene og kalenderåret, og gir videre en innføring i forskjellige emner om Japan relevant for turister, for eksempel mat, underholdning, og shopping. Her skal jeg se på hva de har valgt å trekke frem og hvordan det blir formulert til å appellere til amerikanske turister. Dette består da ikke av bare hva de viser, men også hva de *ikke* viser, som i deres alt for korte del om mat. Den andre delen om landets historie tar for seg de store rammene innenfor nasjonens historie, fra ca 500 evt til andre

---

¹ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, (Tokyo: Japan Travel Bureau, 1955), iii, <https://archive.org/details/japanpocketguide00niho>

verdenskrigs slutt og okkupasjonen starter. Det finnes flere interessante punkter i denne, men hovedfokuset mitt vil være på hvordan de formulerer seg i den siste delen av dette.

Avsluttende skal jeg ta for meg sentrale deler av “Travel Information”, da om “Places of interest”. Her har jeg valgt å fokusere på 2 områder kalt “Tokyo and its environs” og “Inland sea national park and its environs”. Ved den første ser jeg på narrativet reiseinformasjonen starter på, hvordan guiden bruker temaet om det moderne og tradisjonelle Japan, og hvordan den omtaler Meiji tempelet. For Innlandshavet skal jeg se på hvordan byene Hiroshima og Nagasaki, som ble ruinerte av atombombene i andre verdenskrig, omtales og hva de i 1955 trekker frem som sentrale attraksjoner.

Den sentrale teorien for analysen av guideboken har vært for meg “A History of Modern Tourism” av Eric G.E. Zuelow, da kapittel 5 “Guidbooks and the importance of seeing the sights”. Her presenterer Zuelow teorien om funksjonen til en reiseguide og formålet med innholdet den presenterer til den reisende. For eksempel skriver han om viktigheten av å historisk kontekstualisere attraksjonene, noe som ofte blir brukt i teksten jeg analyserer, da Japan har en lang og rik historie med flere fysiske manifesteringer av denne. Jeg har også brukt deler av kapittel 9 “Turism in the postwar” for å kontekstualisere turistlandskapet for perioden guiden befinner seg i, da helst for amerikanske turister.

En viktig teori og et sentralt begrep for oppgaven er John Urrys “Tourist Gaze”, her hentet fra boka “The Tourist Gaze 3.0”. Med Tourist Gaze menes det utenlandske turisters syn, fordommer og forventninger av en lokasjons attraksjoner og folk. Disse blir bygget opp av blant annet ens egen kultur og den besøkende, turistmaterialer som reklamer og turistlitteratur, historie og historiske relasjoner. Med dette kan man analysere hva en turist ser etter i en ferie reise, og hvordan den opplever, forstår, og tolker det de ser og opplever.

Som følger av andre verdenskrig var Japan under okkupasjon av USA fra 1945-1952. I denne perioden gikk lande gjennom flere forandringer, og fikk så koblet flere forskjellige bånd til okkupasjonsmakten. Denne reiseguiden er publisert 3 år etter at okkupasjonen endte, og er rettet da til et Amerikansk publikum. Jeg har funnet arbeidet av å lese denne guiden i lys av denne konteksten høyst interessant og svært belysende for både dens samtid og nåtiden.

Publisert i 1955 av Japan Travel Bureau, “*Japan: a pocket guide*” er ment til å gi det amerikanske publikumet en innføring i japansk kultur og turist destinasjoner, og opplevelser de mener er verdt å få med seg. Utgaven brukt har værttilgjengelig for meg gjennom en skanning opplastet til nettarkivet Archive.org. Denne er da basert på en 1952-versjon, og revidert i april 1955. På informasjonssiden blir det fortalt om en Postwar edition publisert i 1946. Denne ville også være høyst interessant å se på, men har dessverre ikke værttilgjengelig for meg.

Bildeanalyse fra s.6-30.

Før jeg starter med en bildeanalyse av fotografiene brukt i guiden, vil jeg se på forsiden. Den viser et bilde av en ung japansk kvinne ikledd en rød kimono med et hvitt belte, pyntet med blomster mønstre. Hu blir presentert som en tradisjonelt pyntet kvinne under overskriften “Japan Pocket Guide”. I Naoko Shibusawas «*America’s Geisha Ally*» blir det forklart at de okkuperende maktene ønsket å gjenskape landets bilde for å kunne berolige amerikanernes syn på Japanerne. Dette skjedde da etter en lang historie av rasistisk motiværtpropaganda under krigen, som avbildet japanske menn som beist. Ideen som ble brukt i okkupasjonstiden var å skifte synet over til Kvinner og Barn. Da ved å gi Japan denne rollen, og med USA, Uncle Sam, som mannlig, påførte de et tradisjonalistisk syn for kjønnsroller mellom landene. USA skulle da være som en sterk mentor som skulle hjelpe en stakkars kvinne eller barn, og guide dem til demokratisering og frihet.² Denne infantiliseringen var med på å viderebygge det rasistiske og dominerende synet Amerikanere hadde mot Japan, bare nå i drakt av klassiske kjønnsroller. Man kan da se på forsiden som en fortsettelse av dette synet for at guiden skal appellere til sitt Amerikanske publikum.

De første sidene i guiden består av flere fotografier med en kort setning bildetekst hver. De er representative for de forskjellige kategoriene i guiden, som underholdning, feiringer, hoteller, og steder. Den sistnevnte er flesteparten, og gir en visualisering av hva det er å finne i de forskjellige områdene i Japan, noe som guiden senere også går inn på i tekst. Som Shibusawa nevner i sin bok at tidlig i okkupasjonen tok de amerikanske soldatene særdeles mye bilder, og et

---

² Naoko Shibusawa, *America’s Geisha Ally: Reimagining the Japanese enemy* (Cambridge, Mass: Harvard University press, 2006), 19

kamera ble en vanlig del av uniformen.³ Fotografi av Japan var ikke uvanlig for amerikanere på denne tiden, men her i guiden ser man hvordan Japan Travel Bureau har valgt å presentere dem. Motivene og komposisjonen er mer preget av å selge landet som et reisemål fra en spesielt utvalgt vinkel.

Det aller første som vises er et bilde av Nijubashi, inngangsbruen til keiserpalasset i Tokyo. I forgrunnen kan man se en vollgrav med 3 svømmende svaner, og i bakgrunnen ser man palasset mest synlige bygg utenfra. Sett bort ifra forsiden og reklamen på baksiden av omslaget, er dette det første leseren blir presentert til i boken. Men hvorfor akkurat dette motivet?

Lokasjonen kan kobles til en form for Tokyo-sentrisme i guideboken, der mye innhold forholder seg til Tokyo og/eller tar utgangspunkt fra den. Ved å presentere dette som det første møtet med leseren, gjør den byen til et utgangspunkt og hovedmål for reisen. Senere i guiden vil man se at mye av guiden bruker Tokyo som et referansepunkt for å ferdes videre ut i

landet, og byen blir gitt mye mer representasjon i alle delene enn de andre byene. Selv om byer som Kyoto har en lengre og rikere historie, og Yokohama var ankomststedet for de fleste reisende på denne tiden, får Tokyo mesteparten av fokuset.

Palasset som motiv er også med på å presentere leseren for den unike japanske arkitekturen, da kombinert med en mer kjent arkitektur på bruen. Svanene i forgrunnen er med på å skape et bilde av kongelig prakt, da de i for eksempel England er under eienskap av tronen og ofte brukt som et symbol på den.⁴ For en vanlig turist vil man ikke kunne komme lengre enn foran bruen, da den er sperret av. Man vil ikke kunne se mer enn det bildet viser ved fysisk

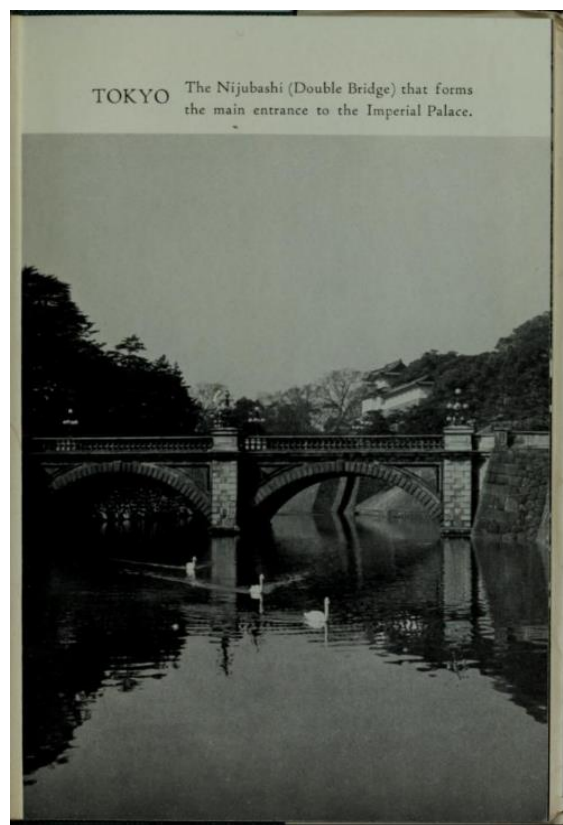

Fig. 1. Japan Travel Bureau, Tokyo, Nijubashi, 1955

³ Shibusawa, *America's Geisha Ally*, 17

⁴ "History and the Law," *The Royal Household*, Hentet Mai 2021, <https://www.royal.uk/swans>

oppmøte, men det er den historiske og kulturelle viktigheten guiden prøver å etablere hos de besøkende. Her kan man da trekke linjer til Zuelows tekst om guidebøkers rolle, da at den viser leseren hva og hvordan severdigheter skal oppleves.⁵

De nesten bildene, som blir presentert på dobbeltside, står med overskriften Town and Country, og er med på å skape det gjennomgående temaet om det moderne og det tradisjonelle. Bildene viser på den ene siden et Tokyo business-senter, og på den andre et bilde av Fuji fjellet og et bilde av sjø. Business senteret viser en bilvei og parkeringsplass fullt av biler, med en kontorbygning bak. Disse representerer her det “moderne” og gjenkjennelige for turister. Den andre siden viser først fjell, Japans høyeste og mest kjente fjell, bemerket for å være en sentral del av mye tradisjonell japansk kunst, for eksempel Katsushika Hokusais blokktrykk-serie «De 36 Fuji-prospekter». Under vises også et bilde av en sjø med en liten, tradisjonell båt seilende på, med flere trær i forgrunnen. Ifølge bildeteksten er funksjonen til denne sidestillingen å vise og forklare at slike naturområder ikke ligger langt unna Tokyos sentrum, og skal være enkelt tilgjengelig for turister.

De neste bildene går under overskriften «Amusements», og viser 2 bilder av tradisjonelle former for teater og 1 av en tempura restaurant. Tyngden på sidene blir lagt på bildene fra Kabuki teateret, den særegne nasjonale formen for teater. Slikt som med flere av bildene, er disse til for å vise kulturens eldre tradisjoner som skiller seg mest ut fra den vestlige, og som de anbefaler den reisende å få med seg under oppholdet. Men restaurant avbildet her presenterer noe helt annet, da en kulinarisk opplevelse i mer moderne kulisser. Det som er interessant med bildet, er at hovedmotivet er på de vestlige besøkende, med de japanske på sidene av bildet. I den senere delen i boka om anbefalt mat, blir tempura trukket frem som en favoritt rett blant de vestlige besøkende. Bildet viser da hvordan Japan Travel Bureau fremmet amerikansk tilretteleggelse som en viktig del av reiseguiden, og appellerer til dem ved å plassere dem i midten.

Sidene 16 og 17 gir et innblikk i et tradisjonelt japansk hjem under overskriften “Home Life”. Her viser 2 bilder innsiden av huset, 1 utsiden, og 1 et bord med en lampe og sigaretter. Målet med disse bildene er å gi amerikanerne et innblikk i et “alminnelig” japansk hjem, noe man vanligvis ikke besøker på en reise, men som gir enn et bilde av kulturen til det besøkte

---

⁵ Eric Zuelow, A History of Modern Tourism (Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan, 2015), 78

landet. I likhet med forsiden, er hovedmotivene her kvinner pyntet i kimonoer. Disse skaper ikke et realistisk bilde på den japanske hverdagen, men er konstruert til å appellere til de tidligere okkupasjonsmaktene. Som Naoko Shibusawa nevner i sin bok “America’s Geisha Ally”, var bilder av kvinner og barn mest fremtredende i amerikanske medier om Japan under okkupasjonen. Formålet med dette var å avskrekke fra alt propagandaen som ble publisert under krigen da landet ble presentert som fiende, med flere rasistiske karikaturer som presenterte japanske menn som barbariske aper. Kvinner og barn ble da brukt i ettertid for å vise landet som heller noe vakkert og skjørt, samt for å fortsette å presentere landet i en kvinnelig kjønnsrolle i motsetning til USA.⁶

Fig. 2. Japan Travel Bureau, A Residence, 1955

Hotels and Inns viser utsiden av 3 hoteller, og innsiden av 1 hotellrom. I motsetning til den tidligere siden, viser disse det den reisende faktisk kommer til å møte, og gir dem en introduksjon til det. Hotellene er alle i eller rundt Tokyo og Fuji fjellet, igjen for å basere innholdet og reisen presentert i guiden ut ifra Tokyo. Innsiden av hotellrommet beskrives som

---

⁶ Shibusawa, *America’s Geisha Ally*, 19, 24, 26-27

“A room in a Japanese-style inn”. Som Zuelow forklarer i sitt kapittel om Post-war Tourism, tok flere land i Europa og omgjorde sine hoteller og turist fasiliteter til å bli mer like de i USA, for å kunne appellere og tilrettelegge seg bedre masseturismen som kom fra Amerika på 50-tallet.⁷ Japan hadde allerede omlagt seg for å appellere til amerikanere på flere områder, noen sett i disse bildene og andre i tekst senere, men her velger guiden å vise frem et tradisjonelt japansk opphold istedenfor. Dette kan ha kommet av det Urry beskriver som turisters leting etter det autentiske, der guiden presenterer det rommet man bør ha for å ha en autentisk tur til Japan.⁸

Side 24 og 25 inneholder bilder fra Nagoya, Kyoto, Nara, og Osaka. De 3 sistnevnte ligger alle nær hverandre i Kansai regionen, mens Nagoya ligger nær i naboregionen. Der de tidligere bildene har tatt for seg områder i og i nærheten av Tokyo, blir her de andre storbyene gruppert sammen. Det er her valgt ut 1 severdighet fra hver by, 2 tårn og 2 slott. Her blir det gamle keiserpalasset i Kyoto vist frem sammen med Osaka slottet. I motsetning til palasset i Tokyo, kommer fotografen og turister nærmer det i Kyoto, men det blir lagt mindre fokus på det førstnevnte. Det kan ha med at det huser den regjernde monarken, mens Kyotos er blitt mere en turist attraksjon, som et europeisk slott. Tårnene de viser er en tradisjonell japansk Pagoda fra Nara, sidestilt med TV Tornet i Nagoya. Tårnet åpnet i 1954, året før guiden ble publisert, og ligner det mer kjente, men senere konstruert Tokyo Tower.⁹ Her blir det igjen presenter side om side det historiske Japan med det moderne.

Around the Inland Sea viser til området også kalt Seto Innlandshavet. Havet ligger mellom øyene Honshu, Kyushu, og Shikoku, og bildene her viser da områdene rundt den. På det første bildet vises Ritsurin parken i Takamatsu, en tradisjonell og naturlig park med 2 trebroer. Det største bildet viser Itsukushima helligdommen (det engelske ordet Shrine blir brukt her, men det finnes ingen tilsvarende oversettelse på Norsk for det opprinnelige japanske ordet «jinja»), et tempel og en port stående på havet. Bildet i høyre hjørnet viser tradisjonelle Awa Odori dansere i Tokushima, ikledd tradisjonelle antrekk og med japanske instrumenter, for eksempel en

---

⁷ Zuelow, A History of Modern Tourism, 152

⁸ John Urry og Jonas Larsen, The Tourist Gaze 3.0 (London: SAGE, 2011), 10

⁹ “The History of the Tower,” Chubu Electrical Power Mirai Tower, Hentet Mai 2021, <http://www.nagoya-tv-tower.co.jp/history/>

Shamisen. Alle disse 3 er med på å fremme den tradisjonelle japanske kulturen i natur, arkitektur og folk.

Det mest oppsiktsvekkende på denne siden er imidlertid et mye mindre bilde gjemt nederst på siden. Her finner man et bilde fra Hiroshimas freds minnepark, med bildeteksten «A monument for the A-bomb victims in Hiroshima». Dette er det første konkrete tegne på krigen og de forferdelige ettervirkningene USA påførte Japan. Emnet blir i guiden ikke visket helt ut, men man ser her et det ikke blir satt fokus på, men børstet bort til hjørnet. Bildet fokuserer også på et monument bygget opp etter krigen, istedenfor for eksempel “Atomic Bomb Dome”, den ikoniske bygningen som overlevde bomben og står som et symbol på fred og krigens grusomheter.¹⁰ Det er en skjør og vanskelig sak for begge parter, og for å selge lande som en turist destinasjon blir det minimalt poengtert. Men det blir ikke ignorert, verken i bilde eller tekst, noe man får se senere. Men det blir her overskygget av bildene av Hage og Tempel, og blir presentert som det minste bildet i boka, gjemt bort.

Fig. 3. Japan Travel Bureau, *Around the Inland sea*, 1955

Dette er derimot ikke det siste visuelle man får om emnet. Neste side, under overskriften Kyushu, avbilder en varmekilde i Beppu og en Kirke i Nagasaki. Det blir senere i guiden (Part

¹⁰ “About Atomic Bomb Dome,” Visit Hiroshima, Hentet Mai 2021, https://visithiroshima.net/world_heritage/a_bomb_dome/

III Travel Information – Kyushu) forklart at dette er en romer-katolsk kirke fra 1864 som ble delvis ødelagt av atombomben. I stedet for å vise den ødelagte delen, arret fra krigen, får man bare se fasaden, og det nevnes ikke i bildeteksten. Da ser man 2 eksempler på hvordan Japan Travel Bureau klarer å unngå å vise direkte til skadene gjort av USA, for å kunne appellere til dem ved å presentere destinasjonene med andre severdigheter. De ønsker å skape andre forventninger til dem for reisen, og former her deres Tourist Gaze til et mer rose farget. Det kan også poengteres at etter å ha vist frem flere sentrale helligdommer i landet for de dominerende religionen, Shintoisme og Buddhisme, velger de å vise en kristen kirke. I Appendix delen får man data på at landet i 1955 hadde 415 000 Kristne, sammenlignet med 70 millioner til Shintoisme.¹¹ Man vil se flere ganger i de senere delene at kristendommens plass blir overrepresentert, og et fokus på å trekke frem bygg i Vestlig stil for leseren.

De innledende bildene er med på å gi leseren et førsteinntrykk av Japan, og for å visualisere stedene, artefaktene, og diverse situasjoner guiden senere skriver om. Ved å starte med et bilde av Tokyo gir den leseren et utgangspunkt fra hovedstaden til å basere seg på gjennom reisen. Flere av bildene sidestiller det moderne Japan med det tradisjonelle, natur og by, Det gjenkjennelige for vestlige turister og det særegne. Mye av motivene er valgt for å appellere til det amerikanske publikummet de selger guiden til, og unngår å velge kontroversielle motiver fra byene Hiroshima og Nagasaki.

Forhåndsinformasjon før reisen

I denne delen skal jeg gå gjennom forhåndsinformasjonen Japan Travel Bureau presenterer den reisende i guiden. Her skal jeg se på Part I – General Information og Part II – Brief History of Japan, da med fokus på det som vil være relevant til å reflektere forholdet mellom USA og Japan og hvordan landet blir reklamert.

General Information delen starter med å si at “Whatever else may be said about Japan, the fact remains that it is an ideal vacation land”.¹² De oppgir 2 grunner til denne påstanden: Fordi det er enkelt å komme til og fordi landet er fullt av attraksjoner, både naturlige og

---

¹¹ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 131

¹² Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 9

kulturelle. For reisen påstår de at man kan nå Japan på bare et par dager med fly, selv fra det fjerneste stedet på kloden. Etterkrigstiden så enorm vekst i kommersiell luftfart, da mye av det teknologiske arbeidet var blitt gjort under krigen. Imidlertid nevner Zuelow at prisene på flybilletter i denne perioden var et problem, da lav-pris reiser ikke ble innført før på 70-tallet.¹³ Så selv om det teknologiske var på plass, var reisen en dyr affære for potensielle turister. På det andre punktet trekker de frem et sitat fra en utenlandsk stylist (unavngitt) som beskriver landet slikt: "Japan is a fascinating melting-pot of the East and the West, of old and the new".¹⁴ Dette er et sentralt tema for reklameringen av Japan, og er noe vi allerede har sett eksempler på i bildeanalysen. De forklarer videre at de mener med dette at man kan oppleve flere typiske japanske ting uten å måtte gi slipp på komforten man er vant med fra hjemlandet.

De neste delene av dette kapitlet tar for seg forskjellige aspekter av Japan, naturlige og kulturelle. Det første de trekker frem er «Natural Scenery», og starter med si «Japan in comparatively small in area and yet so full of natural beauty that as a whole may be called a national park».¹⁵ Litt senere i kapitlet blir det sagt at landets designerte nasjonalparker er det mest representative for alt det naturlige de forsøker å fremme i denne delen. Landet er rikt på fjell, elver, innsjøer, og varmekilde, og nasjonalparkene trekkes frem til å være enkelt tilgjengelig bare et par timers tur ut fra Tokyo. Her ser man at tekster tar utgangspunkt i Tokyo for å nå attraksjonene. Imidlertid tar det neste avsnittet å presenterer en «Scenic trio» av nasjonalparker som er favoritter innenlands, men ingen av disse ligger i nærheten av Tokyo, da heller i nordlige Japan, Kyoto, og innlandshavet. Tokyo sentrismen blir da ikke passende for teksten, da det de reklamerer for finnes bedre i andre deler av landet. avsluttende for delen om natur trekker de frem Parker og Hager. Japanske hager er en særegen attraksjon som blir fortalt lett tilgjengelig i byene. Hagene kombinerer de 2 viktige aspektene av denne dele i boka, kultur og natur. Her anbefaler de ikke de som er å finne i og rundt Tokyo, men heller de ved Kyotos templer, landets historiske hovedstad.

---

¹³ Zuelow, A History of Modern Tourism, 158

¹⁴ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 9

¹⁵ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 9

Sesonal attractions

Den neste seksjonen av kapittelet, som også er den lengste, tar for seg Sesonal attractions, der de går gjennom relevant informasjon for de 4 årstidene i detalj. Disse delene tar for seg 3 punkter: en beskrivelse av årstiden med hva som kjennetegner den i japansk kultur, Hvilke blomster som er i sesong, og en kalender som tar for seg alle sentrale dager i sesongen, som for eksempel helligdager, arrangementer, festivaler osv. Her går guiden i særlig detalj for å gi den reisende et innblikk i hva som skjer til enhver tid.

I innledningen til Vår blir det lagt vekt på blomstringen av kirsebær trærne. Denne varer bare i en kort periode før blomstene forsvinner igjen, så det er noe flere ønsker å få med seg. Den er blitt markert i lang tid og er en viktig kulturell feiring. Det blir påpekt at blomstringen skjer de to første ukene i april i Kyoto og Tokyo. Her tar de ikke forbehold om varierende blomstringstid fra andre deler av landet, der den kommer tidligere i sør og senere i nord, men baserer seg kun ut ifra sentral Japan, og da Hovedstaden.

I Vårkalenderen ønsker jeg å trekke frem et par markeringer jeg mener er sentrale for problemstillingen, da noen av oppsiktsvekkende formuleringer. De mest sentrale er “«May 3rd: constitution memorial day” og “May 5th: Children’s day”. Den korte beskrivelsen de gir til grunnlovsdagen lyder “This is a national holiday in commemoration of the New Constitution put in force on this day in 1947”.¹⁶ Frem til 1945 hadde landet en grunnlov skrevet i Meiji perioden i 1889, som stadfestet landet som et monarkisk imperium.¹⁷ Det spilte en sentral rolle i Japans vei til modernisering, unikt i samtiden fra andre land, både i Asia og i vesten. Den nye grunnloven ble skrevet under Amerikas okkupasjon og var utformet i henhold til deres ønske av å gjøre landet til en demokratisk og kapitalistisk alliert i etterkrigstiden. I følge ”A Companion to Japanese History” var denne nye grunnloven viktig for det japanske folks identitet, da de fra 1945 til 47 sto uten grunnlov, og da uten et grunnlag til status som nasjon. Under denne perioden ble japansk identitet bygget opp basert på etnisitet, og sto sentralt videre innenfor japansk nasjonalisme selv etter den nye grunnloven.¹⁸ Her ser man da at de legger mer fokus på den nye

---

¹⁶ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 13

¹⁷ Kevin M. Doak, “National Identity and Nationalism” I *Companion to Japanese history*, red. William S. Tsustui (Malden, MA: Blackwell Pub, 2007) 532

¹⁸ Doak, “National Identity and Nationalism”, 539

grunnloven i teksten, som Amerikanerne er delvis ansvarlige for. Denne blir heller ikke omtalt selv i historie delen.

For “Children’s Day”, trekkes det frem at ”boys and girls are encouraged by their parents to grow up to be good citizens”.¹⁹ I syn av den skiftende japanske verden fra 1945 til 1955, kan man se dette i lys av å ønske barna til å vokse opp til å bli gode medlemmer av den nye Japanske staten. Videre i beskrivelsen nevnes det at i gammeldagse husholdninger er dukker som representerer gamle helter en sentral del, men de går ikke inn på hvordan dagen feires og markeres i samtiden blant vanlige familier. De gir leseren et innblikk i hva feiringen skal representere, uten å vise til hva en turist vil komme til å se om de befinner seg i landet den 5 mai. Symbolikken om at de japanske barna skal vokse opp til å bli gode borgere tar her alt fokuset.

Videre i Høst delen vil jeg se på November 23: Labor Thanksgiving. Denne feiringen beskrives med “On this day , which corresponds to the Thanksgiving day of America, the people thank God for the rich harvest of the year”.²⁰ Her velger de å assosiere feiringen med den amerikanske tradisjonen, istedenfor sin egen. Den japanske høstfestivalen som er bakgrunnen for denne er en over 2000 år gammel tradisjon, da den strekker seg tilbake til rundt 600 fvt. Dagen hadde sin start som en feiring av innhøstingen av ris, men utviklet seg senere til å feire arbeidet gjort gjennom året. Det var ikke før i 1948 den ble omdannet til arbeidernes takkedag. Dette ble gjort for å reflektere den nye grunnloven fra året før og hvordan den arbeidet for bedret forhold for arbeidere.²¹ Med dette kan man se at Japans egne, lange historie blir ignorert for å heller kunne appellere til det amerikanske publikummet. Den 2000 år lange historien og konteksten av arbeiderbevegelse blir dyttet til side for å heller kunne påpeke til turister at en form for Thankgving feires på samme dato som de er vant til. Selv om de feires helt forskjellig, er Thanksgiving en så sentral helligdag for Amerikanere at det trekkes frem for å kunne rette seg til dem.

For Vinterkalenderen blir det mest aktuelt å se på December 25: Christmas, med beskrivelsen “In Japan this is observed with an ever-increasing popularity by people in general,

---

¹⁹ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 13

²⁰ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 20

²¹ “Thanksgiving in Japan,” Japan Railpass, Publisert 30 oktober 2020, https://www.jrailpass.com/blog/thanksgiving-japan#The_history_of_Thanksgiving_in_Japan

irrespective of their religious belief”.²² Det blir senere nevnt at de deltar i de kommersielle delene av julefeiringen, med salg i butikker og pynting med julenisser. Som nevnt tidligere har Japan en veldig lav kristen befolkning, og man kan se med hvordan feiringen beskrives her at den kan skille seg ut fra den vestlige religiøse delen turister er vant med.

Amusements

Denne delen har som formål å gi leseren et innblikk i forskjellige medier av underholdning i Japan. Da de noen steder tar opp de særegne, som Kabuki teater, har mye av dette fokus på å sammenligne dem med de vestlige variantene. Her viser de til hva som gjør dem særegne, og på hvilke områder i underholdning de er like de vestlige. Dette trekker de frem allerede i innledningen med å si «(...) many of which originated in Japan in olden times while others were introduced from the west during the past half century or so”.²³ Denne perioden tilsvarer ca slutten på Meiji perioden, da Japan åpnet opp landet sitt til verden etter å ha vært lenge lukket, og til okkupasjonstiden under Amerikansk styre.

Kabuki er en tradisjonell og særegen form for japansk teater som Guiden ønsker å gi leseren innblikk i. De oppgir 5 punkter som er spesielle for Kabuki, da for eksempel sortkledde menn som hjelper til på scenen, overdreven sminke for å vise ansiktsuttrykk, og at alle karakterene spilles av menn. For å ikke gjøre teateret for fremmed, trekker de frem at Teaterbygget i Tokyo er i vestlig stil, og at vestlige drama som Shakespeare er populært her også. Også for Opera trekker de frem at den vestlige varianten eksisterer i landet, i tillegg til den tradisjonelle Japanske. Her trekker de også frem spesifikke opera grupper for å promotere, med jentegruppen Girls’ Revue. Her ser man da en form for kjønnskilte mellom de 2 sjangerne av underholdning.

Til slutt ser jeg på Kino og musikk. For kino trekkes det frem at Japan er verdens tredje største produsent av film, bak USA og India. De påpeker at Japanske filmer har i den siste tiden oppnådd internasjonal annerkjennelse blant annet Venezia og Amerika. For kontekst er dette publisert i samtid med flere av Akira Kurosawas store verk, som De Syv Samuraier i 1954. Med

---

²² Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 20

²³ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 22

det skrives også at kinoene viser både de Japanske filmene og Hollywood filmer. Her kan man se at det trekkes frem en kulturell fellesnevner, der begge folkene kan møtes til å underholdes av samme kunst.

Musikkdelen går ut på å fortelle om Japanske instrumenter, samt hvilken musikk som er populær i landet. De introduserer temaet med å si “Two types of music, namely Japanese and Western, are enjoyed by the Japanese, the latter being more popular with the general public”.²⁴ Det blir videre tatt opp at vestlig musikk er sterkt integret i samfunnet, da det er pensum for ungdomsskole og mye tatt opp i musikk klubber. ”The japanese are arden lovers of good Western music” blir det videre fortalt, som kan vise til en form for å igjen appellere til amerikanerne, eller hvordan amerikansk musikk kultur på 50 tallet virkelig spredde seg verden over. Det mest oppsiktsvekkende med det videre segmentet er de vestlige musikerne de trekke frem som har spilt i Japan: Kreisler, Zimbalist, Heifetz, Chalipain, og Menuhin. Flere av disse er fiolinister, og kan kategoriseres innenfor klassisk musikk. Musikksjangeren Jazz, som var stor i USA på denne tiden, blir helt ignorert her. Under krigen var Amerikansk Jazz musikk bannlyst da dette ble sett på som fiendens musikk. Men etter 1945 brakte de okkuperende soldatene med seg musikken, og den fikk et sterkt feste i Japansk kultur.²⁵ De trekker inn at konserter fra Vestlige artister selges fort ut, men spesifiserer ikke hvilke. For eksempel var Louis Armstrong svært populær i Japan, og hadde store konserter der i 1953.²⁶ Hva kan da være grunnen til at dette går ignorert? musikkvalget kan være for å få guiden og landet de reklamerer for virke mer respektabelt, og da assosiere seg med klassisk musikk fremfor det moderne.

Diverse Informasjon

Videre skal jeg se nærmere på diverse informasjon de oppgir i de neste delene, der det er relevant. Disse er varierende i lengde fra de tidligere, og strekker seg over store deler av japansk kultur, dagligliv, og drift. Deler som “Press & Publications”, “Litterature”, og “Clothing” er

---

²⁴ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 24

²⁵ Mark Metzler, “The Occupation” | *Companion to japanese history*, red. William S. Tsustui (Malden, MA: Blackwell Pub, 2007) 272

²⁶ Jovan Slaughter, “Huge in Japan,” *West End Blog* (blog) 19 November 2019, <https://louisarmstrongfellowsblog.wordpress.com/2019/11/19/huge-in-japan/>

svært informasjonsrike og gir et godt innblikk i samtiden, men jeg fant de dessverre ikke relevante til oppgaven.

“Food & Drinks” er en kort del, på bare litt over 1 side, men inneholder flere interessante formuleringer og utelatelser. Det innledes med å generelt forklare ingredienser i den Japanske dietten (Ris, fisk, grønnsaker og frukt), men går veldig fort over til å forsikre leseren om at maten de vil få ikke alltid er fremmed. “All this does not mean that the Japanese do not eat eggs, butter and cheese; these have of late been gaining popularity”.²⁷ For kresne turister kan dette være beroligende med at de i verste fall skal kunne finne noe som passer deres smak. Innledningen avsluttes med å trekke frem sukiyaki og tempura som de mest appellerende til den vestlige paletten. Sjokkerende nok er dette også de eneste matrettene de trekker frem. Videre skrives det i detalj om disse, men det nevnes ingen flere særegne Japanske retter. Flere av de rettene som i dag er verdenskjente, som Sushi og Ramen, var ikke i denne perioden verdensomspennende, men at de ikke en gang blir nevnt er oppsiktsvekkende. For Suki-yaki blir det fortalt at utlendinger ofte blir invitert på ”Suki-yaki fester”, og Tempura blir introdusert som en favoritt blant vestlige. De reklamerer kun for de matrettene som de allerede vet er mest populære blant Amerikanske turister fra før, uten å vise noe ønske for å introdusere dem til nye smaksopplevelser, eller særegne retter fra forskjellige regioner. Også merkverdig, at selv med denne appellen til den utenlandske paletten, nevner deres del om ”Foreign Food” kun at det er veldig populært og kan fås på restauranter og hoteller. Zuelow skriver i sin bok om at turistdestinasjoner i Europa tilpasset menyer og måltidsforhold til å passe mer med de amerikanske, og om ikke en helomvending så ihvertfall pynte for at det skal se passende ut.²⁸ Man kan til dels sette guiden i lys av dette, men måten de kun legger fokus på 2 matretter de mener passende til turisten er kuriøst.

“Manners & Customs” innledes med “In spite of the remarkable Westernization of Japan, the Japanese have a number of manners and customs quite different from those of Westeners”.²⁹ Dette sitatet skiller seg ut fra tidligere deler, der det ofte påpekes at selv om Japan ofte er forskjellig så har de også vestlige innflytelser. Her vektlegges det at landet kan bli feilaktig tolket som Vestlig gjort, men at det faktisk er svært forskjellig fra det den potensielle Amerikanske

---

²⁷ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 27

²⁸Zuelow, *A History of Modern Tourism*, 153

²⁹ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 38

turisten er vant med. I stedet for å selge likhetene, vil de her reklamere for ulikhetene, det som får Japan til å skille seg ut fra Amerika. Ifølge Urrys teori om Turisme, kreves det å skille seg ut fra det vanlige arbeidslivet hjemme, da å være det omvendte.³⁰ Da man tidligere har sett eksempler på dette i guiden, er dette det klareste skillet den selv poengterer på å være det omvendte.

I delen “Industry & Trade” finner man en seksjon om turisme industrien i Japan. Her blir det skrevet at Japans turist industri strekker seg tilbake til da Japan Travel Bureau, utgiverne av denne guiden, ble grunnlagt i 1912. Originalt jobbet de kun med utenlands turisme, men begynte senere også med Japanernes egne innenlands turisme. De noterer senere at turismen økte sterkt i etterkrigstiden, og at cirka halvparten av de besøkende var Amerikanere. Her ser man da at det blir direkte poengtert hvem målgruppen til J.T.B er, selv om at det med den historiske konteksten av okkupasjonen og Amerikas rolle innenfor masseturisme i verden kan virke ganske åpenbart.

Jeg vil også innom delen “Religion”, der det skrives om de 3 største religionene i landet: Shintoisme, Buddhisme, og Kristendom. De er sortert fra flest til færrest tilhengere, men disposisjonen av tekst er omvendt, der Kristendommen blir skrevet mest om, mens Shintoismen får minst. Shintoisme blir her referert til som “The native cult of Japan” istedenfor Religion eller folkereligion. De trekke også frem at helligdommer og templer ble før krigen støttet av staten, men er nå under styre av de troende. Det er da nysgjerrig hvorfor denne religionen, som fikk mye visuell representasjon i bildene og som blir vist mye til med templer man bør besøke, blir nedprioritert her. Kristendom delen består av en historie om hvordan religionen kom til Japan, og sier at den blir mer og mer populær i landet for tiden. I bildeanalysen viste jeg til data om antall troende som guiden oppgir som viser oss realiteten av forholdet i landet, da ca 70 millioner shintoisme versus 415 000 kristne. At det igjen her blir overprioritert kan komme av et forsøk på å appellere til den kristne amerikanske populasjonen.

Det siste jeg skal se på av den generelle informasjonen er innom “Education”, da i dens del om “Post-War Changes”. Her trekke de frem et sitat fra den nye læreplanen om at studenter i fremtiden skal kunne “Contribute to the peace of the world and welfare of humanity by building a democratic and cultural state”.³¹ Som jeg skal innom i neste del om innføringen i Japansk historie, spiller begrepet demokrati en viktig rolle i etterkrigstiden Japan. Som i den tidligere

---

³⁰ Urry og Larsen, *The Tourist Gaze*, 4

³¹ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 53

delen om Childrens Day, blir det lagt vekt på at barna (og her studentene) skal vokse opp til å bli gode borgere av den nye japanske staten. Men her blir det også formulert at de skal delta i fredsarbeid i verden. Dette kan virke som en ganske optimistisk formulering av hva en forventer av studentene, men kan være et godt ideal for flere å strekke seg etter for å oppnå en status for landet i verden. I 1947 grunnlovens artikkel 9 gjorde slik at Japan ikke lenger kunne opprettholde militære styrker.³² Med dette kan man da se at fokuset på fred og å vise seg som en fredsnasjon, samt vokse som et demokrati, er blitt sentralt for landet på flere områder under okkupasjonen med den nye grunnloven.

Japan Travel Bureau har i disse delene trukket frem det de mener er mest sentralt for Amerikanske turister, med da å appellere til dem med det de allerede kjenner og liker. Japan blir vist som et land med flere tradisjonelle trekk, men med den moderne komforten turistene kan ønske og er vant til. Det er et sterkt fokus på hva som gjør dem like USA, selv når de trekker frem ulikheter.

Brief History of Japan

Denne seksjonen av guiden består av 14 sider av japansk historie fra ca 522 evt til 1945. Den gir en kort innføring av alle periodene i den japanske periodiseringen i dette tidsrommet. Periodene er ofte basert på hvilke keiser og keiserfamilie som er den regjerende, og blir navngitt når den nye keiseren tar tronen. For hver periode fortelles det i korte trekk om viktige politiske bevegelser og intriger, ofte for å gi et innblikk i hvordan periodeskiftet skjer. Det gis en oversikt over viktige hendelser i perioden, men det listes også opp sentrale litterære og kunstneriske verk der det er relevant.

Historien som presenteres her kobles senere til lokasjonene de anbefaler i den neste delen om "Travel Information", men jeg skal fokusere på de 2 siste periodene. Disse er da Meiji Perioden og Taisho-Showa Perioden.

Meiji perioden går fra restaureringen av keiserdømmet i 1868 til døden av keiser Meiji i 1912. Dette er periode som antageligvis er mest kjent i vestlige studier, og kjennetegnes med

---

³² Glen D. Hook, "Japan in the World" I *Companion to Japanese history*, red. William S. Tsutsumi (Malden, MA: Blackwell Pub, 2007) 335

Japans modernisering og gjenåpning av landet til resten av verden. Denne prosessen blir i enkle trekk fortalt i denne seksjonen. De 2 siste avsnittene finner man 2 punkter som vi allerede har sett spor av tidligere. I konteksten av at landet får en strøm av vestlige innflytelse etter gjenåpningen, sies det “The tendency of the time was to regard everything and anything from the west as better than the Japanese variety”.³³ videre forklares det at Japanere senere begynte å kombinere det nye importerte med det gamle Japanske. Dette temaet har vært sentralt i hele min analyse, og man ser her hvor det har røttene fra. Da temaet om vestlig (og da særlig amerikansk) innflytelse kan kobles til både Meiji perioden og Okkupasjonstiden, må det også poengteres at denne guiden aktivt bruker en forsterket versjon av dette i sin reklame som en turist destinasjon.

På punktet Taisho-Showa perioden har guiden gruppert sammen de 2 seneste periodene. Taisho perioden går fra keiser Meijis død i 1912 til keiser Taishos i 1926, og Showa i Hirohitos regjerende tid fra 1926 til 1989. Showa periode er da den perioden guiden ble publisert i. Det mest oppsiktsvekkende man finner i denne teksten er hoppet fra 1926 til krigens utfall i 1945.

The most disastrous event that has occurred in Japan in all her history was her defeat in World War II, which ended in 1945. This misfortune, however, many of the people now think, was a sort of blessing in disguise. For since that time democracy has been spreading deep roots in the Japanese soil.³⁴

Andre verdenskrig og dens utfall på Japan forklares som å være det verste som har skjedd landet, men de på sjokkerende vis forsøker å gjøre en positiv tvist på dette i slutten av sitatet. Ingen av hendelsene, som atombombene over Hiroshima og Nagasaki, nevnes. Derimot ønsker de heller å fremheve at landet fikk innført demokrati etter dette da de ble okkupert av Amerikanske styremakter. Begrepet demokrati blir ofte brukt av USA som en rettferdiggjøring av krigsarbeidet og forsvarspolitikken de driver. Det nevnes ikke hvordan demokratiet kom til Japan, bare at krigen førte til det. Grunnen til at de ikke ønsker å nevne dette kan komme fra et ønske å ikke være avskyende for Amerikanske turister med å gi dem skyldfølelse. Som nevnt tidligere i analysen har de ofte unngått å skrive om eller vise til krigen og dens forferdeligheter, så her får man noe som kan virke mer konkret, men som fremdeles lar vær å faktisk si noe om krigen. Det er ikke før Guiden skriver om Hiroshima som destinasjon at skadene fra krigen omtales, som jeg skal gå inn på i min neste del.

---

³³ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 66

³⁴ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 67

Her har jeg da sett på hvordan Japan Travel Bureau har omtalt sin historie med vesten og Amerika i sinn innføring i japansk historie i reiseguiden. De har fremhevet temaer som står sentrale i deres reklamering i denne guiden, om kombinasjon av det gamle og det nye, samt deres historie med USA i moderne tid.

Places of interest

Til slutt skal jeg se på bokens seksjon om “Travel Information”, da delen om “Places of Tourist interest”. Denne delen av guiden har som formål å gi den reisende en innføring i flere forskjellige steder i landet. Det blir for hver by presentert severdigheter som er verdt å få med seg, og fakta om dem. I *Tourist Gaze 3.0* blir det brakt opp et sitat fra Dean MacCannell, om at alle ting et potensial til å være en attraksjon, det krever bare at noen peker den ut som verdt å se.³⁵ Her får man da presentert det Japan Travel Bureau har valgt å peke ut til sitt amerikanske publikum som verdifullt å få med seg i en reise til Japan. De presenterer både naturlige og kulturelle ting og steder, moderne og tradisjonelle. Utvalgte områder blir også presentert sammen med illustrerte kart i forskjellige stiler, for å orientere den reisende i områdene og informere hvilke severdigheter og underholdning er å finne hvor.

Man får et godt og interessant innblikk i forskjellige områder i hele landet i 1955, men jeg har valgt ut 2 områder som jeg skal se nærmere på, da disse er mest relevant for problemstillingen. Disse er da “Tokyo and its environs” og “Inland sea national park and its environs”.

“Tokyo and its environs” tar for seg Tokyo, Kamakura, Nikko, Oshima, Boso, Hakone, Fuji fjellet, Atami, områdene mellom Tokyo og Nagoya, og mindre områder rundt om Tokyo. Det aller første området de tar for seg er Tokyos nabo-by i sør, Yokohama. Grunnen til at dette brukes som startpunktet i guiden, er fordi dette også er startpunktet for flere Amerikanske reisende. Den forklares med en gang som “The principal port of arrival of vessels from America”.³⁶ Her følger guiden narrativet Amerikanske turister kommer til å oppleve, med å først gå gjennom det som er relevant i Yokohama området, før de beveger seg videre til Tokyo.

---

³⁵ Urry og Larsen, *Tourist Gaze*, 12

³⁶ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 79

Under overskriften til Kamakura tar guiden å kort nevner byen Yokosuka. Beskrivelsen er på bare 1 setning, og unngår å nevne at havneområde har siden 1945 vært en sentral base for USAs marine.³⁷ Denne var spesielt aktiv under Koreakrigen, bare noen par år før denne versjonen av guiden ble publisert. Det som istedenfor blir fokusert på, er at man kan besøke minnesgravsteinen til William Adams, den første Engelskmannen som kom til Japan i 1600. Her ser man at tidsaktuell krigshistorie blir skygget over, for å heller promotere en eldre historie om kontakt med vesten. På grunn av at Koreakrigen var så tidsaktuell, kan den ha blitt utelatt for å unngå kontrovers.

Tokyo innledes ved å igjen bruke temaet om kombinasjonen av det gamle og det nye, og kaller dette for byens unike doble karakteristikk. Det blir vist til betong bygninger og asfalterte veier i likhet til America og Europa, samt de tradisjonellere severdigheter for turister. Meiji Shrine er et stort shintoistisk tempel i Shinjuku distriktet, dedikert til keiseren Meiji. For å forklare dette, skriver guiden “dedicated to Emperor Meiji, Grandfather of the present Emperor”.³⁸ Keiseren de unngår å navngi her er da Hirohito. Selv om han blir nevnt i Historiedelen, ønsker de ikke å påpeke at det er han som fremdeles er den sittende keiseren. Som lederen av Amerikas fiende under krigen, ville det å assosiere en så sentral severdighet som Meiji tempelet sette det i et dårlig lys for målgruppen, spesielt etter flere år med krigspropaganda.

“Inland sea national park and its environs” tar for seg området rundt det Japanske innlandshavet, da områdene ved kysten til Japans hovedøy Honshu, og øyene Shikoku og Kyushu. I den første delen presenterer de byen Hiroshima som et turistmål. Sitatet i “Brief History of Japan” jeg så på unngår å snakke særlig om utfallet av krigen, annet enn at det var forferdelig. Her får man derimot et mye mer direkte innblikk dette ved å se på en av byene som ble ruinert av USAs atombomber. “Hiroshima (...), which was completely destroyed by an atomic bomb on August 6, 1945, has since been busy rehabilitating, and moreover, pushing its Peace City Construction project on a large scale”.³⁹ I likhet med sitatet i historie delen, poengteres forferdelighetene først, før fokuset skifter over til det positive aspektet. Istedenfor å

---

³⁷ “History” Commander Fleet Activities Yokosuka, Hentet Mai 2021, https://www.cnrc.navy.mil/regions/cnrj/installations/cfa_yokosuka/about/history.html

³⁸ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 88

³⁹ Japan Travel Bureau. *Japan, the pocket guide*, 110

vise til en generell konsensus hos folket, trekker de frem det faktiske arbeidet som gjøres. Videre fortelles det at sentrumet av eksplosjonen fremdeles står, et tidligere industri-museum som nå kalles atomic bomb dome. I bildeanalysen gikk jeg inn på hvordan guiden valgte å bruke et bilde av et monument i minneparken istedenfor denne. Det påpekes også at det senere skal komme et museum i nærheten for artefakter og bilder fra eksplosjonen. Japan Travel Bureau redegjør for leseren at byen, som USAs militær står ansvarlige for å ha ruinert, nå er gjenoppbygget og klar som en anbefalt turistdestinasjon. Dette krigsminnet blir da byens hoved-severdighet for turistene.

Videre, under Kyushu, finner vi den andre byen som ble angrepet med atombombe, nemlig Nagasaki. Der hendelsen sto sentralt for Hiroshima, nevnes det her bare at byen ble skadet av atombomben, men er nå gjenoppbygd til sin tidligere tilstand. Det trekkes også frem Nagasakis tidligere historie, som at det var her Francis Xavier først preket om kristendommen til det japanske folket. Her ser man at det brukes byens historiske tilknytning til vesten til å reklamere den som en turist destinasjon.

Japan Travel Bureau starter med å følge den vanlige reiseruten til amerikanske turister fra havnen i Yokohama inn til Tokyo. I denne reisen unngår de å ta opp navn og beskrivelser som kan kobles til kriger. Derimot skyr de ikke helt bort i fra dette, da videre i Hiroshima og Nagasaki delene direkte poengterer utfallet fra andre verdenskrig. For å unngå de verste av assosiasjoner er det sentralt i teksten at byene er blitt rekonstruerte, og at fred spiller en sentral symbolsk rolle i arbeidet.

Konklusjon

Jeg har da sett på og analysert det jeg mener er de viktigste trekkene av «Japan, The Pocket Guide» som gjenspeiler forholdet mellom Amerika og Japan etter okkupasjonen, og hvordan dette blir brukt til å reklamere for landet som en turistdestinasjon.

Ved å analysere bildene som blir presentert i starten av guiden har jeg sett at den visualiserer tidlig viktige temaer for analysen som ofte dukker opp i Guiden, som kombinasjonen av det tradisjonelle og moderne Japan, og hvordan de håndterer og unngår å direkte påpeke sentrale hendelser fra Andre verdenskrig.

Videre tok jeg for meg forhåndsinformasjonen guiden ønsker å gi til den reisende, og hvordan mye av teksten er tilrettelagt for å appellere til det amerikanske publikummet. Det trekkes ofte frem de attraksjonene de mener best kommer til å passe det vestlige publikumet, da mye ved det Amerikanere allerede er vant til og kjenner fra før. Når en attraksjon eller severdighet virker for forskjellig fra det enn kjenner fra før, blir det trukket frem likheter eller andre koblinger til USA. I guidens innføring i Japans historie, så jeg på hvordan de omtalte andre verdenskrig ved å både beskrive den som det verste som har skjedd landet og noe av det beste. Her så jeg på hvordan de unngikk å snakke om krigen i detalj, og koblet konsekvensene til emner som demokrati.

Til slutt så jeg på reiseinformasjonen og hvordan spesifikke byer og severdigheter ble omtalt som turist destinasjoner. Her så jeg narrativet i delen i Tokyo som følger den reisende fra Amerika, og hvordan atombombede byene Hiroshima og Nagasaki omtales som restaurerte under temaet om fred.

Reiseguiden har vært svært interessant å analysere, og er med på å gi leseren i 2021 et innblikk i flere aspekter av Japansk kultur og forhold til vesten i 1950-tallet. Analysen har ikke bare vært for å belyse temaene i lys av kilden, men også for å belyse selve kilden. Selv de delene jeg ikke har fått tatt opp her har stor verdi. Den helhetlige verdien har da vært sentral å gjenspeile i disse sidene.

Litteraturliste

Primærkilder

Japan Travel Bureau. *Japan, The Pocket Guide*. Tokyo: Japan Travel Bureau, 1955.

<https://archive.org/details/japanpocketguide00niho>

Sekundærkilder

Chubu Electrical Power Mirai Tower. "The History of the Tower." Hentet Mai 2021,

<http://www.nagoya-tv-tower.co.jp/history/>

Commander Fleet Activities Yokosuka. "History." Hentet Mai 2021.

https://www.cnic.navy.mil/regions/cnrj/installations/cfa_yokosuka/about/history.html

Japan RailPass. "The History of Thanksgiving in Japan." Publisert 30 oktober 2020.

https://www.jrailpass.com/blog/thanksgiving-japan#The_history_of_Thanksgiving_in_Japan

Shibusawa, Naoko. *America's Geisha Ally: Reimagining the Japanese Enemy*. Cambridge, Mass: Harvard University Press, 2006.

Slaughter, Jovan. "Huge in Japan." *West End Blog* (blog). 19 November 2019.

<https://louisarmstrongfellowsblog.wordpress.com/2019/11/19/huge-in-japan/>

The Royal Household. "History and the Law." Hentet Mai 2021. <https://www.royal.uk/swans>

Tsutsui, William M., ed. *A Companion to Japanese History*. Blackwell Companions to World History. Malden, MA: Blackwell Pub, 2007.

Urry, John, and Jonas Larsen. *The Tourist Gaze 3.0*. London: SAGE, 2011

Visit Hiroshima. "About Atomic Bomb Dome." Hentet Mai 2021.

https://visithiroshima.net/world_heritage/a_bomb_dome/

Zuelow, Eric. *A History of Modern Tourism*. Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan, 2015.